Veronmaksajain Keskusliitto ry
Kalevankatu 4
00100 HELSINKI

Lausunto

11.10.2021

Eduskunta

E-mail sara.kuitunen@eduskunta.fi

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle tupakkaverosta annetun lain muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tupakkaverosta annettua lakia. Muutoksilla korotetaan savukkeiden, kääretupakan, piippu- ja savuketupakan sekä sikareiden ja pikkusikareiden verotasoja. Korotukset tulisivat voimaan neljässä osassa: tammikuussa ja heinäkuussa 2022 sekä tammikuussa ja heinäkuussa 2023. Lisäksi lakiin lisättäisiin kuumennettavien tupakkatuotteiden tuoteryhmä. Hallitusohjelmaan kirjatusta 200 miljoonan euron veronkorotuksesta toteutettiin 100 miljoonaa euroa hallituksen esityksessä 25/2019 päätetyillä veronkorotuksilla. HE 143/2021:ssä ehdotettavilla toimilla toteutettaisiin loput hallitusohjelmassa mainitusta 200 miljoonan euron verotuoton lisäyksestä.

Tupakkaverolaissa huomioitujen tuotteiden verotasot muuttuisivat nykyisestä seuraavasti:

Ajanjakso	Savukkeet		Kääretupakka	
	Yksikkövero (snt/kpl)	Vähimmäisvero (snt/kpl)	Yksikkövero (snt/g)	Vähimmäisvero (snt/g)
1.7.-31.12.2021 (nyk.)	7,95	31,20	5,25	19,45
1.1.-30.6.2022	8,32	32,24	5,95	21,43
1.7.-31.12.2022	8,69	33,28	6,65	23,41
1.1.-30.6.2023	9,06	34,32	7,35	25,39
1.7.-31.12.2023	9,43	35,36	8,05	27,37

Ajanjakso	Piippu- ja savuketupakka	Sikarit ja pikkusikarit	
	Yksikkövero (snt/g)	Yksikkövero (snt/kpl)	Vähimmäisvero (snt/kpl)
1.7.-31.12.2021 (nyk.)	7,55	4,50	31,00
1.1.-30.6.2022	8,35	6,52	32,24
1.7.-31.12.2022	9,15	8,54	33,28
1.1.-30.6.2023	9,95	10,56	34,32
1.7.-31.12.2023	10,75	12,58	35,36

Edellä taulukoissa mainittujen tuotteiden arvoperusteiset verot pidettäisiin entisellään. Sähkösavukenesteiden, savukepaperin ja muiden tupakkaa sisältävien tuotteiden verotukseen

ei tehtäisi muutoksia. Tupakkaverolakiin lisättävän uuden tuoteryhmän 8 (Kuumennettava tupakkatuote) veroksi säädettäisiin 30,00 senttiä grammaa kohden 1.1.2022 alkaen, mutta sen verotasoon ei tehtäisi korotuksia muiden tuoteryhmien tapaan puolivuosittain.

Savukkeiden verollinen kulutus on laskenut esityksen mukaan viimeisen kymmenen vuoden aikana noin neljänneksellä, mutta kulutuksen lasku pysähtyi vuonna 2020. Laskun pysähtymiseen liittynee olennaisesti koronapandemian aiheuttama matkustamisen väheneminen ja sen myötä vähentynyt matkustajatuonti ja salakuljetus. Kääretupakan sekä piippu- ja savuketupakan verollinen kulutus on esityksen mukaan vähentynyt tasatahtia savukkeiden kanssa aina vuoteen 2018 asti. Tämän jälkeen kääretupakan verollinen kulutus on kääntynyt kasvuun, vuonna 2020 kasvuksi arvioidaan jopa yli kymmenen prosenttia. Myös sikareiden ja pikkusikareiden verollinen kulutus kasvoi noin kuudenneksella vuonna 2020.

Esityksessä ehdotetuissa verotasojen korotuksissa on pyritty huomioimaan tupakkatuotteiden kulutuksen viimeaikainen kasvu. Tämän vuoksi irtotupakan verotasoja korotetaan suhteellisesti enemmän kuin savukkeiden verotasoja. Veronkorotusten arvioidaan kasvattavan valtion tupakkaverotuottoja vuositasolla yhteensä 117 miljoonalla eurolla. Tämän myötä hallitusohjelmaan kirjattu linjaus tupakkaveron 200 miljoonan euron suuruisesta verotuoton lisäyksestä ylittyisi, sikäli kun hallituksen esityksessä 25/2019 päätetyt toimenpiteet lisäsivät tupakkaveron tuottoa 100 miljoonalla eurolla. 17 miljoonan euron lisäkorotus sisältyi 2.7.2021 päivättyyn tupakkaveron korotusta koskeneeseen esitysluonnokseen sekä hallituksen syyskuisiin budjettiriihen päätöksiin.

Esityksessä ehdotettujen veronkorotusten mukaisesti tupakka-askin arvonlisäverollinen myyntihinta nousisi kaikkien korotusten astuttua voimaan hieman yli yhdellä eurolla, kun askin veroton hinta pysyisi ennallaan. Näin ollen tupakka-askin hinta nousisi kymmeneen euroon, kun veronkorotus on täysimääräisesti voimassa ja kun tupakka-askin hinnan oletetaan vuoden 2021 verotasojen korotusten tultua voimaan noin 9 euroa. Kääretupakkapakkauksen verot nousisivat noin kolmella eurolla 30 gramman pakkausta kohden.

Veronmaksajain Keskusliitto pitää veronkorotuksen painotusta perusteltuna, kun otetaan huomioon tupakkatuotteiden kulutuksen kasvu. Oikeudenmukaisen verotuksen varmistamiseksi ja yhtenäisen veropohjan edellytyksenä kuumennettavien tupakkatuotteiden tuoteryhmä on lisättävä tupakkaverotuksen veropohjaan.

Veronmaksajain Keskusliitto kiinnittää huomiota siihen, että esityksessä ehdotetun veronkorotuksen suuruusluokka, 117 miljoonaa euroa, ylittää hallitusohjelmassa linjatun tupakkaveron 200 miljoonan euron korotuksen, kun mukaan luetaan aiemmin vaalikaudella toteutettu 100 miljoonan euron veronkorotus.

Teemu Lehtinen
toimitusjohtaja

Janne Kalluinen
ekonomisti